

REDACTIA

No. 20, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:
 pe un an ..... 20 cor.
 pe 6 an ..... 10 cor.
 pe 12 an ..... 5 cor.
 pe luna ..... 2 cor.
 de Duminică pe an 4 cor.
 în România și străinătate pe an
 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20

INSERTIUNILE:

de un an garantat: pentru două săptămâni: a doua oară 12 buci; a treia oară 8 b. de fiecare publicare.

Atât abonamentele, cât și inserțiile se plătesc în avans în Arad.

Tribuna pentru oraș și comitat.

Scrisorile se trimit în seara...

IN AȘTEPTARE.

Roatele carului guvernului dela noi s'au amolot rău. Partidul liberal, căruia până acum așa de ușor îi părea, și-a pierdut ori-ce speranță de a-l mai scoate la drum bun. Opintesc, svîrcolesc; biciul fricei, cărd pentru totdeauna terenul de sub picioare, se încovăește pocnind pe spinările. Dar afară de pocnete de biciu, afară de murmurul surd al neputincioșilor, nimic nu se poate face. Carul stă încăpăținat pe loc; nici noi nu-l pot; e foarte greu; îl apasă cu o greutate povara-le insuportabilă marile păcătoase istorice ale partidului liberal.

Viena ar vrea, „Munții” să le ajute. Dar atât vreme cât nu se găsește o soluție care, numai ca să se scape de liberali să se reculeagă, deși e clar că lumina și că o reabilitare e greu posibilă.

Se svonește în timpul din urmă de un nou refugiu, dela care se așteaptă și că remanierea programului de partid. Așezesc adevărat să-l coloreze cu tendințe naționale maghiare.

Ce ar însemna aceasta?

Viena pentru susținerea în o posibilă regim a stărilor de până acum ar fi așteptată la nouă concesii. Nu se vor face acestea pe conta noastră?

Fiind-că, să facem nițică combinație.

Partidul guvernamental își întregeste programul cu postulate naționale, cum zice. Vor trimite în acest sens manifeste către popor, în care va fi drept cântec de lebdă,

că nici independiștii nu fac mai mult, nici nu vreau mai mult pentru fericirea națiunii maghiare. Se va accentua, că ei, partidul liberal, se bucură de încrederea curții, cercurilor vieneze; poporul va fi chemat încă odată la urnă și-atunci sper liberalii o decizie definitivă.

Insă partidul liberal de azi e compus mai mult din deputații ai cercurilor naționalităților. Sunt între ei deputații, cari reprezintă cercuri curat românești. Față de un nou program ce atitudine vor lua deputații români din partid? Fi-vor aplecați a sprijini și mai departe un partid ce și-a uitat de adevărata lui menire? Dacă faptul chiar, că ar fi opoziție, nu-l determină a părăsi tradițiile vechi, remanierea programului în sensul amintit ar trebui să-l determine la pasul acesta.

În ori-ce caz, soluția crizei e interesantă și ne poate procura senzații: e vorba să nu ne găsească nepregătiți.

Ca să putem duce o luptă cu succes, dreaptă și cinstită contra ori-cărui guvern, avem lipsă de organizație de sus în jos și de jos în sus: să restabilim armonie și încredere deplină între stratele poporului nostru. Nulla dies sine linea: să fie devisa luptei și organizării noastre.

Trebuesc formate cluburi sat de sat în frunte cu cei-ce sunt chemați să conducă și dumeriască: astfel devenim zid chinezesc față de ori-ce momeală, seducere și rătăcire.

E greu să facem de bună seamă prognoșticul unei viitoare campanii electorale;

având însă o organizație bună, intrăm cu multe șanse în lupte.

Să așteptăm, dar să și lucrăm tot deodată.

Căci, care a fost capitala greșală a epocii de pasivitate? N'am lucrat nimic. Pozițiile de alegeri au trecut peste capul nostru fără ca câtuși de puțin să-i paralisăm nămolul, cu care întina neprihănită inimă românească, pe când, dacă ar fi fost vorba de o adevărată pasivitate, ar fi trebuit să luptăm până la extrem pentru fie-care bucățică de teren; în felul acesta ar fi avut ceva rost de a fi pasivi; ar fi fost ceva rezultat. Cum s'a făcut, a fost o pasivitate fără nici un rost.

Nu discut: început-am în timp bun ori rău activitatea. Una însă stă: era momentul ultim, ca să intrăm în activitate. Viitorul are preparate taine multe pentru patria noastră și la rezolvarea lor trebuie să ne impunem și noi.

Politica din camera ungară își pierde caracterul și tonul: opoziția și guvernele se schimbă. Și la trîntirea de guverne, precum și la formarea noauelor cabinete un grup, cât de mic fie, se impune. Și aceasta cu atât mai mult, cu cât partidul liberal, de scapă din mână oiștea dela cirna statului, va mai voi să ajungă.

Ne trebuie însă organizație bună: să ne organizăm deci, și-atunci putem aștepta ori-ce.

MUSTANGERUL NEGRU.

De

2

MAYNE-REID și F. WHITTAKER.

(Urmare.)

... Acum noaptea sosește.

Și ea nu le aduce nici o ușurare, nici un folos, căci tot nu va înceta această urmărire înduplecată, de înebunit, și care nu se mai oprește.

Noaptea întreagă vor trebui să alerge, drept înainte, fără un minut de odihnă, fără o fărîmă de somn.

Și, când ziua luminează din nou întinsa câmpie, vrăjmașii lor sunt tot la spate.

Atunci, toată ziua ce urmează, câte odată întreagă vor fi siliți să continue această

luptă de foame și de sete, acum par obișnuiți și pot fi goniti într-o direcțiune voită, de lesne ca o cireadă de boi conștienți la pășune de un vâcar.

Mustangerii știu foarte bine, în ce direcțiune îndreptează fără voia lor, căci au pregătit de mult locul destinat ca să-i primească.

Acesta este un corral, sau, cu alte cuvinte, un șarj instalat cu dibăcie, solid, și a căruia construcțiune cere adese-ori mai multe săptămâni de muncă.

Un stobor întortochiat, întărit cu stâlpi enormi și fie-care colț, împrejmuiește un teren de mai multe hectare în suprafață, cuprinzând și un mic pârâu, și închis de o parte printr'un rîu cu malurile foarte ripoase sau prin stânci ascuțite.

O intrare în formă de pâlnie se deschide din partea preriei, în mijlocul tufșelor și a secuiilor de pădure înaltă, în care pătrund rar caii sălbatici, și îi silesc pe aceștia să-și strîngă rândurile divergente și să se întrunească într'o singură ceată.

Odată închiși în corral, sunt prinși, unul după altul, cu cea mai mare înlesnire, cu arcanul, pe care-l mănnesc cu îndemănare vânătorii din Texas. De altcum acest meșteșug este foarte crud; ba chiar atât de crud că mustangerul, încă multă vreme după cele dintâi exerciții de dressaj, la vederea unei frînghii sau a unei șuvițe de curea se supune îndată, sau rămâne nemișcat și tremurător dinaintea stăpânului său.

La o astfel de vânătoare și pradă asistăm noi acum în momentul, când începe această istorisire, pe malurile unui afluent al rîului Trinitatea.

Desnodământul acestei vânători este aproape, ceea-ce se deduce din atitudinea obosită a cailor sălbatici și din mersul lor.

Aceasta se ghicește de asemenea din gesturile și actele bărbaților, cari tocmai apar la spatele lor și a căror urmărire devine tot mai aprinsă și mai mișcătoare.

Înainte se observă un buchet de copaci, cari se înalță, ca la o sută metri depărtare de malul torentului, lăsând un spațiu gol pe această întindere.

Spre acest spațiu liber îndreptează mustangerii hergelia de cai, ca și când ar fi silit-o să pătrundă într'insul de voe sau de silă.

Dar' caii se opresc repede, par'c'ar bănuind cursa și s'ar codi de a pătrunde în această strungă

strîmtă. S'ar zice chiar că vor să se întoarcă și să se repeadă în câmpie.

Dar' din partea aceasta văd deodată apărând doi dintre vrăjmașii lor; fie-care din ei scutură un mic drapel de colorii bătătoare la ochi, cu care se provăzuse de mai înainte.

Desnădăjduiți, înțelegând atunci primejdia, mustangii se întorc înspre torent, apoi aproape imediat, trec în trap, un trap greoiu, și reîncep fuga în direcțiunea spațiului liber ce se deschide în fața lor.

După-ce au trecut de cei dintâi arbori, ei văd alături o palisadă (stobor) formată de stâlpi țepeni, care se desfășoară în zig-zag și-i desparte de câmpie. Dar' de vreme ce se simt urmăriți tot mai ager, ei continuă fuga între palisadă și torent.

Peste puțin nu mai pot să se întoarcă, chiar dacă ar încerca, căci cei trei vânători s'au întrunit cu repeziciune; ei sosese, în trap mare cu catării lor proaspeți, scot strigăte sălbatices și scutură cu furie drapelele lor.

De altcum palisada ocolește pe nesimțite, și spațiul cuprins între ea și torent a devenit atât de îngust, încât cavallada se mișcă ca o singură bucată.

Astfel, că animalul, care ar încerca acum să se întoarcă, ar fi resturnat imediat și călcat în picioare.

Apoi, spațiul s'a deschis din nou în fața lor; ei s'au repezit, făcând slabe încercări de a relua galopul și a scăpa printr'o ultimă încordare de vrăjmașii lor neîmpăcați... (Va urma.)

CRIZA.

Kossuth despre situație.

Crisa parlamentară durează încă și ține spiritele în agitație. Fiecare politician maghiar voeste să saneze situația și ori-ce ziar dă sfaturi.

În timpul din urmă a rupt unisonitatea faptelor un articol, ce l'a scris Kossuth în ziarul «Zeit». Articolul descrie purtarea coaliției față de combinații viitoare. Coaliția a-decă voeste cu ori-ce preț a ajunge la guvern, se mulțumește și cu conținutul național maghiar al legilor din 67. Altcum coaliția nu va vota nici indemnitatea, nici budget, nici recruți.

Iată, ce se spune din cuvânt în cuvânt: Opoziția unită are în Ungaria o majoritate respectabilă. Mai are apoi un program, care corespunde tuturor fracțiilor. Programul acesta e cu totul constituțional, n'are nimic antidinastic și nu conține nimic, ce ar fi contrar literilor și spiritului legit. În programul opoziției unite nu se conține nici sistarea legilor dela 67, nici realizarea uniunii personale fiind-că acestea sunt numai pentru partida kossuthistă puncte de program.

Partida independistă nu pretinde, că aceste puncte de program să se realizeze acum, fiind-că partidul însuși nu e în majoritate. Nici guvernul nu ar aparține partidei independiste, ci opoziției unite. . .

Dar M. Sa nu primește programul majorității. Ear majoritatea camerei ungare nu permite, ca să se înjghebe guvern pe baza unui alt program. Din pricina veto-ului regeșc nu e posibil a compune guvern. Nu va fi indemniti, nici budget, nici recruți, până ce domnitorul nu se înjghebe și voace majoritatea să formeze guvern. Nu e numai dreptul, ci și datorința majorității, ca să facă imposibil un guvern, ce nu urmează politica majorității. Un așa sistem politic aduce de bună seamă mare pagube, jertfa poate să fie situația de putere mare a monarhiei austro-ungare, care cu ori-ce preț vreau s'o mențină.

Ecou în Austria.

Conducătorii celor trei mari partide din casa magnaților din Austria la ultima consfătuire s'au decis, că vor face declarații în interesul unității și comuniunii armatei. Baronul Beck abia i-a succes să-i abată dela acest fapt, care ar prelungi și mai mult criza. Din astă pricină a vorbit Lunl în sesiunea *Herrenhaus-ului* numai prințul *Auersperg*, declarând, că vorbește numai pentru sine și 'n numele său.

A zis între altele:

«E generală convingerea, că ori-ce monarhie, ce constă din două părți, prin nimic nu se poate apăra mai bine, decât prin o armată unitară. Asta e corect și nu se află aici nimeni, care să vorbiască contra acestui fapt».

Tisza la regele.

«Bud. Tud.» scrie, că în cercurile bine informate politice nu se știe nimic despre aceea, că Tisza ar merge la regele.

Raportul între preot și învățător.

«Caută și vei afla, bate și ți-se-va deschide», zice dascălul dascălilor celor ce voiau a primi învățăturile mântuitoare. — Vrea să zică prin aceasta că nu e destul a crede și a spera numai, ci trebuie să ni-

zuiască fie-care om a munci, a dovedi prin fapte, că e demn de o soarte mai bună de fericirea vremelnică și večnică. — Fiind noi preoții și învățătorii cei mai mici între cei mici următorii ai aceluia, va trebui necon-ditionat, ca toată activitatea noastră să fie de așa natură ca să se vadă că facem parte din tagma aleasă de dascălul lumii.

Este lucru știut, că dascălii de azi sunt următorii diacilor din bătrâni. În prima epocă a dezvoltării, a emancipării de sub lanțurile sclăviei, străbătând razele binecuvântate a libertății și la noi, am simțit marea lipsă de cunoștință. Și fiindcă toată știința se reducea pe atunci la cetirea psaltirei și a bucoavnei, e lucru firesc deci, ca și școala, respective instrucțiunea de aici să-și ia începutul. Deoarece-ce însă peste acestea preoții erau stăpâni, trebuia deci ca și instrucțiunea ei s'o înceapă — cu atât mai virtos, că scopul era câștigarea cunoștințelor de-o parte, ear de altă parte cultivarea inimii și-a sufletului.

Înmulțindu-se pretensiunile societății și agendele preotului ca conducătorul instruc-tor, și, s'a simțit necesitatea unei persoane, care să ajute pe preot în afacerile sale; ear altă în cetirea psaltirei nimeni nu era inițiat. Artă-cât cantorul sau diacul — deci, lui măi încredințat creșterea tinerimei, ca partea mai grea dintre agendele preotului; așa organizat și sistematizat școala și instruc-tiunea, ear locul diacului l'a luat învățătorul modern de azi.

Deoarece-ce peste cele spirituale preotul era și stăpân, așa și școala, carea încă se ocupă în cea mai mare parte cu cultivarea spiritului trebuia, să devină sub stăpânirea preotului și cu ea și conducătorul său. Fiind școala subordonată bisericii, natural, că și învățătorul sau diacul acela era supus preotului său. Diacul făcea pe cantorul, pe dascălul, crâșnicul, și la trebuință, apoi și pe servitorul preotului; deci — subordinație ne-con-ditionată. Aceasta era starea diacului a antecesorilor noștri, a învățătorilor confesio-nali români.

Știința însă nu e stagneră, ci ea în-naintează, să perfecționează din an în an. Și fiindcă școala poporală e canalul, focularul de unde se propagă știința la popor, a trebuit deci să țină pas cu lumea, a trebuit să înainteze, și cu ea s'a perfecționat și conducătorii ei; din diac s'a făcut dascăl, învățător, etc.

Emanciparea aceasta, mai bine zis perfecționarea aceasta a școlii și-a învățătorului, nu s'a privit cu ochi buni de unii oameni, cari se credeau a tot stăpâni pe școală și învățători, și priu aceștia și pe popor — având deja prerogativele lor asupra acestora. Cu atât mai virtos nu le plăcea, pentru-că, fiind conducătorii școlii siliți de împrejurări a înainta, a se perfecționa ca să poată corespunde cerințelor timpului, li-s'a îmbiat tot mai mult teren de activitate — și astfel poporul a început a judeca și a aprecia munca conducătorilor săi fi-rești, în urma căreia a eșit tot mai mult la suprafață școala și conducătorii ei; perzând astfel preotul tot mai mult din vază și autoritatea de odinioară.

Stând astfel lucrurile, a urmat ca un ce foarte natural, ca și conducătorii școlii să se socotească egal îndreptățiți cu preoții de după munca prestată în serviciul binelui comun; *deci în raport coordonat și nici decât subordonat*. Deoarece-ce aprecierea acestora să atribute mai mult cultului formale și nu ce-

lei materiale, a urmat din aceasta marea vergință de vederi între conducătorii și al poporului. Acestea divergențe însă până azi nu s'au putut aplana; *o aplana însă a acestora se impune de însași împrejurărilor* — pentru-că e constatat, merge în detrimentul binelui comun, al sericiei, școlii și a neamului peste tot.

Nu se va putea aplana aceste divergențe până atunci, până când interesele personale nu se vor subordina binelui comun. Și până când se va găsi preoții, care susțină, că «el nu ține de demn pe nici învățător a sta cu el la discuție în nici ram de știință»!

Aceasta declarațiune am avut nea-căzirea de am auzit-o dela un preot, care ține a fi între cei aleși, și care stă aproape de forurile dădătoare de ton în școala bisericească. O împrejurare care trebuie să pună pe grijă cu atât mai virtos, că dujma bisericești și a școlii stau la pândă ca ne vadă împărechiați, ca așa mai ușor ne poată nimici.

E trist când și azi să mai găsem oam-cari crezându-se superiori în cultură, des-că consideră pe cei ce n'au avut fericirea de a câștiga atâtea cunoștințe ca el. Și în a-ganța lor nu vreau să vadă, că prin asta se depărtează tot mai mult dela scop nobil urmărit de biserică și școală.

Nu vreau să recunoască și să accep-tăm împrejurarea, că învățătorul prin con-tinuu studiere s'a perfecționat, s'a ridicat și munca sa și-a câștigat tot mai multă vază și trecere la popor. Deci e lucru psihologic, că simțindu-se acel învățător apt, în ale școlii, cât și în cele sociale, an-ția înăscută în fiecare om nu-i va per-mite a se lăsa să fie desconsiderat, socotit de apendice, vorba unui preot, ci va pretin-dea sus și tare și cu tot dreptul locul său în societate de după munca prestată folosul binelui comun după-cum am văzut mai sus.

Piatra cea nesocotită de ziditor, s'a scut în capul unghiului. Aceasta sentință trebuia s'o aibă înaintea ochilor celor ce laudă, că au la inimă interesele bine primate ale școlii, bisericești și a neamului peste tot. E timpul suprem, ca acest antagonism dintre conducătorii poporului să se ducă și nici decât să se mărească. Să fie firma speranță, că nu se va găsi om cu dragoste față de neam, care să dorească desbinarea școlii de biserică, fiecare cîștigă, că numai până atunci putem fi tari, și când biserică cu școala va merge mână în mână întru salvarea idealului bisericești și școlii. Pe lângă o sinceritate și bunăvo-ievărie din adevărată iubire față de școala și biserică, toate să pot îndeplini. Să se cesariului ce-i al cesariului și lui Dumnezeu ce-i a lui Dumnezeu, și atunci va fi pace.

Adrese de aderențe.

Din incidentul criminei alegeri Cehul Sălagiului, alegătorii și poporul Șimleu, au adresat Magnificului Do-George Pop de Băsești următoarea adre-

Ilustre Domnule!

Selbăticiile aziatice comise față de conducătorii și pacnicul popor Român la gerile de ablegat din Cehul-Silvaniei, la l. c. au produs o revoltă nemaș pomă în inima fie-cărui om de bine.

Infierăm cu toată puterea cuvântului
de agresivitate rușinoasă și lașe, la cari
și epuși acum în secolul al XX-lea, sub
alegerilor dietale, pretinse «libere și cu-
te» a constituționalismului unguresc!

Lovitura parului barbar de pe marea-
Vă frunte o va șterge sărutul recunoștinței
a admirațiunii a aceluși batjocorit popor,
pentru binele căruia D-Voastră, Ilustre Dom-
ne, V'ați jertfit bunul, și acum mai de
când Vi-s'a poftit chiar sângele nevinovat!

Svârcolirea scârboasă și de compătimit
decisnicilor înseamnă răsărirea zorilor în-
gerii cauzei sfinte și drepte a poporului
secolii împilat.

Rugându-Vă, Ilustre stegar! a primi
presiunea nemărginitei bucurii, că bunul
zeu V-a păstrat integritatea personală în
locul haitelor sălbatice: Vă urăm mulți-
ani de luptă eroică și Vă asigurăm,
sub steagul arborat de D-Voastră spre
cele poporului românesc, neclintii ne Veți
și pe noi împreună cu cele trei milioane
Români, cari cu respirație reținută, —
astii de sfințenia cauzei lor, — așteaptă
cândă sigură și dreapta răsplată alui D-zeu!
Cu Domnul sfântul, numai înaintea!

Șimleu, la 19 Februarie 1905.

Românii din Șimleu.

Biografiile deputaților noștri.

Dr. Ștefan C. Pop.

Deputat al cercului electoral Șiria, ales cu
9 voturi dintre 1849 votanți, s'a născut în
ana Șigău (com. Solnoc-Dobăca) la 1 Aprilie
1862. Studiile secundare din Cluj și Sibiu. Stu-
dii superioare le-a urmat la universitățile din
Praga și Viena. Cenzura de avocat a făcut-o
la Budapesta. Dela anul 1891 e avocat în Arad.
Cunoscut ca un jurist excelent. În viața publică,
calitate de avocat, s'a distins ca apărător în
multe procese, din cari amintim: procesul
raicilor despre răpirea copiilor (vezi „Zastava“),
procesul memorandumului, procesul Iancu și „Tri-
na“ veche. A luat parte la conferința interpar-
lamentară din Haga și Bruxelles (1894 și 1895),
de împreună cu neuitatul V. A. Ureche a apă-
rat cu succes interesele neamului românesc. —
Congregația comitatului Arad s'a distins ca un
apărător al drepturilor naționale.

Dr. Ioan Suciu.

Deputat al cercului electoral Borșineu, ales
la 26 Ianuarie n. a. c., cu 1199 voturi dintre
1255 votanți, s'a născut la 1/13 Decembrie 1862
în com. Șistaroveț (com. Timiș). Numele ori-
ginal a fost Văcărescu, cel de Suciu
poartă după strămoșul d-sale care învățase me-
dica coșaritului. Tatăl, pe cum și ambii bunici
d-sale fost pădurari erariali. Școale secundare
le-a minat în Arad. Cursurile universitare
le-a urmat la Budapesta. Diploma de avocat a
obținut-o în iunie 1889 tot în Budapesta; pe urmă
s'a deschis kancelaria de avocat în Arad. Dela
1890 încoace, membru în sinodul eparhial din
Arad; a doua oară e ales membru al congresu-
lui național-unguresc din Sibiu. Tot delă 1890
membru al Congregației comitatului Arad, unde
a luat parte foarte activă pentru apărarea drep-
turilor neamului românesc. A fost membrul na-
țional întregit, la 10 Ianuarie a. c. a fost în-
vestit cu distincție onoare de a fi raportorul comi-
siei de 40. A fost de repetite ori apără-
tor în procese, pe urmă, în Octombrie
1904, a apărut în verva „Tribuna“ din Arad.
A contribuit la crearea băncii „Lipovana“ și
„Mureșanul“ din Șimleu, adna, al cărei iuriconsult
e și astăzi. Dl. Suciu, cunoscut ca unul dintre
oratorii noștri acad., care convinge prin țaria
argumentelor logice, leganta dicțiunii.

Vasil Amian.

Protopresbiter în Baia-de-Criș, (ales la 19 Ianuarie, după o luptă

de 50 ore, cu 2811 voturi dintre 3595 votanți)
s'a născut la 6 Martie 1855 în Zlatna, comitatul
Albei-inferioare. După terminarea studiilor gim-
naziale la gimn. romano-catolic din Alba-Iulia și
a cursurilor teologice în Seminariul Andreian din
Sibiu, a fost trimis (1878—81) la Viena, unde a
absolvat filozofia. În Viena a fost casier, mai
apoi președinte al societății „România Jună“,
luând parte activă la toate mișcărilor tinerimii.
La 1881 e numit profesor la gimnaziul român
din Brad, la 1884 e instituit de protopresbiter al
tractului Zărand, paroh primar al Bradului și di-
rector al gimnaziului din Brad, (până la 1894).

Dela 1884 încoace, Dl. Damian a dezvoltat
o activitate neobosită pe toate terenele vieții pu-
bliche. A reorganizat despărțământul „Astrei“, a
muncit pentru propășirea reuniunii învățătorilor
din districtul Zărand, al cărei președinte a fost
multă vreme. Dela 1885 e deputat în sinodul ar-
chiepiscopesc, și în congresul național-bisericesc.
Membru în reprezentanța comunală și congregația
comitatenză, a luptat întotdeauna pentru dreptu-
rile Românilor. În calitate de delegat a luat parte
la toate conferințele naționale.

(„Lucașfăru“).

Incualeficabil!

De două luni de zile întreg neamul româ-
nesc din statul ungar este ca într'o epocă de re-
naștere. În decursul luptelor electorale ce s'au
petrecut, poporul a dat atâtea semne de viață și
și a dorului său de a lupta sub steag național
încât a trebuit să miște până și pe cei mai pri-
și mai îndărătnici. Numai confrății dela ga Bi-
brașoveană continuă să rămână pe calea rătă.
Nu-i destul că în ajunul conferinței naționale
de jucat un rol detestabil, îndemnând pe frunte
nu ia parte, dar sub tot decursul campaniei
stre electorale au cârțit — ca babele rele — împo-
triva activiștilor, făcând cele mai scârboase
personalități.

Ear acum, că am trecut norocoși peste cam-
pania electorală, continuă cu atitudinea lor con-
damnabilă. De vre-o lună se ceartă ca la ușa cor-
tului, sub titlul că se „răfuește“ cu „Telegraful“
și aproape nu-i număr în care să nu cărtească
și calomnieze pe toți câți nu vor să se inspire
dela magul de sub Tâmpa (pe care regretatul D.
Manole l'a numit, atât de nimerit, *zevrec!*).

Noi nici vreme n'avem, nici importanță nu
putem da elucubrațiunilor brașovenestii, — am
lăsat deci pe dl. Murășanu să-și scrie în pace ne-
sfârșitele „serii“ de articole, știind și așa că ni-
menii nu le ia nici tragic, nici serios. Dacă, to-
tuși, ne oprim azi asupra prosei nesărate, o fa-
cem pentru a înregistra o apucătură unică în
presa română, apucătură din care gazeta dlui Mu-
rășanu și-a făcut, așa se vede, program: nu se
publică adică în ziarele maghiare o singură min-
ciună, calomnie ori insinuare la adresa deputa-
ților români, pe care organul brașovean să nu
grăbească a o reproduce, a o comenta, — se în-
țelege: în totdeauna cu răutate și perversitate. Ori
ce năzdrăvănie s'ar scrie în presa maghiară de-
spre activiști ori despre deputații naționaliști, or-
ganul brașovean ia de bani buni, ear năzdrăvăniile
de tot felul apar d'atâtea ori, încât nu ne pu-
tem lua ca țintă să le ținem în evidență pe toate
și să le desmințim. Mai ales că *deputații români
au să fie judecați după faptele lor din Dietă*: ce
vor vorbi și cum vor vota, ear nu după comu-
nicatele fantesiste ale unor ziare doritoare să dea
despre ei lucruri senzaționale. Astfel, și mai alal-
tăeri, ziarele maghiare au dat fel de fel de rela-
țiuni privitoare la chipul cum au fost primiți de-
putații români în Dietă și cum s'a stabilit limba
protocolară a clubului naționalităților... Gazeta
dela Brașov s'a și grăbit să reproducă acele co-
municări „caracteristice“... Ca mâne ne putem
aștepta la adevărate filipice nu numai pentru-că
deputații români vorbesc ungurește cu Slovacii
și Sârbii, ci posibil și pentru-că nu au învățat
sârbește ori slovește!... Aliaților noștri, ne place
a crede, le va face grația să-i ierte că nu știu
românește.

Eată activitatea „națională“ a imaculatului
mag de sub Tâmpa.

Din străinătate.

Anglia și Macedonia. Într'o sesiune de cu-
rind a camerei deputaților din Anglia, Percy,
secretar de stat, a adus pe tapet și politica bal-

canică. A zis, că guvernul englez nu e mulțu-
mit cu proiectul de reforme. Anglia va procede
în chestia balcanică în conglăsuire cu statele
chemate pentru aceasta: Austro-Ungaria și Ru-
sia, dar politică izolată nu vrea să facă. Așa
ceva Anglia nu poate face și ar avea urmări,
ce nu s'au pot prevedea.

S'a sculat atunci Balfour și Brycevel și
au accentuat, că *Anglia cu așa state ca Rusia și
Austro-Ungaria nici când nu-și va duce scopul la
indeplinire.*

Situația guvernului englez. Afacerea Dun-
raven-Mac Donnell care amenință să provoace
o criză ministerială în Anglia, s'a terminat fără
ca să provoace criza așteptată de opoziție. Lupta
pe care au dus-o Irlandezii a avut ca efect
două voturi favorabile guvernului deși cu ma-
jorității reduse de 50 și apoi de 42 voturi, din
cauză că unioniștii irlandezi s'au abținut dela vot.

Au lipsit dela vot 111 partizani ai gu-
vernului și acesta ar fi căzut negreșit dacă în-
tâmplarea n'ar fi vrut ca în aceea zi să lip-
sească și 45 de membri din opozițiune.

Se înțelege, că în sânul opoziției supărarea
e mare, căci s'a pierdut o ocazie în care gu-
vernul ar fi putut fi răsturnat. Acum liberalii
au decis ca să asiste zilnic cu toții la ședințe
dela început și până la sfârșit.

lupt ULTIME ȘTIRI.

Esecutarea ucigașului lui Sergius.

Se vorbise mai înainte, că ucigașul lui
Sergius a fugit. O telegramă din Londra însă
descrie în modul următor soarta ucigașului:
A produs mare senzație știrea, că *ucigașul lui
Sergius a fost executat fără să-i fie tractat proce-
sul.* Și l-au chinuit în mod adevărat barbar —
rusc. L'au făcut să creadă, că îl scapă din
temniță; însoțitorii îi erau temnițeri îmbrăcați
în haine revoluționare. Aceștia l'au dus în o
sălamă, unde lovit de mai multe securi ale
celor, ce ziceau, că-l mântuesc, căzdu la pământ
mort. În Petersburg tăinuesc lucrul. Revoluțio-
narii sunt nespuse de agitați. Zic, că răspunsul
cel mai bun e: Trebuie nimicată întregă fami-
lia țarului.

Revoluția din Rusia.

Două senzații au adus ultimele tele-
grame. Gorki, marele scriitor rus, e pus pe
picior liber pe lângă cauție de zece mii
de ruble.

A doua senzație e vestea, că ministrul
internelor a interogat pe ucigașul marelui
duce Sergius.

— 28 Febr. n.

Petersburg. Gorki erii a fost eliberat,
după-ce a depus drept cauție zece mii de
ruble. Cauția a dat-o un fabricant din
Moscvă. Gorki va locui în Riga.

Moscvă. Ministrul internelor a interog-
gat azi pe ucigașul lui Sergius, căruia i-a
pus între altele și următoarea întrebare:

— Știi, cine-s eu?

Ucigașul n'a răspuns, numai a făcut
din cap, că da. Atunci începū să sbiere
ministru.

— Ei, spune, cine-s!

— *Numărul șapte!* — fū răspunsul
ucigașului.

Firește ministrul s'a speriat, fiind-că
răspunsul a fost egal cu aceea, că el va fi
a șaptea victimă a revoluționarilor. Și in-
teressant! Ucigașul n'a știut numele mini-
strului, dar' aceea a știut-o, că el va fi al
șaptelea.

Chiev. Servitoarele s'au pus în grevă.
S'au adunat pe drumul de țară și Căzaci
și o companie de soldați le-au dus pe toate
al poliție.

Războiul ruso-japonez.

Bombardarea Mukdenului.

Foile din Londra după isvor chinez știu că lupta e înverșunată pe întreaga linie; mai crâncenă e la flancul drept japonez, unde Kuroki amenință pe Ruși cu un atac dela spate. O armată japoneză separată înaintează spre rețeaua căilor ferate ruse. Tunurile mari dela Port-Arthur bombardează Mukdenul.

Londra, 28 Februarie. Se confirmă știri, că Japonezii bombardează Mukdenul cu tunurile uriașe, cari au luat parte la împresurarea Port-Arthurului.

Paris. Din Tokio s'a telegrafat după amiază, că Japonezii au bătut din nou pe generalul Kuropatkin după o luptă strășnică de trei zile. Kuropatkin s'a retras spre Mukden.

Vashington. Ministerul externelor a dat următoarea desmințire oficioasă: Japonia n'a rugat nici odată pe guvernul Statelor-Unite, ca să propună Rusiei condiții de pace și e natural, că nici direct, nici indirect n'a tractat cu Rusia.

Londra. Docul dela Port-Arthur e aproape cu totul reparat. Cătătimea cărbunilor din Port-Arthur le va ajunge Japonezilor vara întregă.

— Perderile Japonezilor în extremitatea flancului drept de unde au fost siliți Rușii să se retragă, au fost șaptezeci de oameni.

Căderea Mukdenului.

Londra, 1 Martie. Știri — necontrolate încă — sosite aici vestesc o nouă biruință a Japonezilor. Kuroki făcând o mișcare de înconjurare, a zăpăcit atât de tare armata lui Kuropatkin, încât trupele acestuia după prima luptă de artilerie au căutat să scape cu fuga. Desastrul este atât de evident, în cât Rușii s'au siliți să părăsească Mukdenul.

— Știri prin postă. —

Când vor lua Japonezii ofensiva. Știrile din Mandșuria, în cari și Rușii și Japonezii se laudă, dovedesc că e liniște. În ori-ce caz, dacă judecăm după cele petrecute anul din urmă, putem fi incredințați că Japonezii nu vor lua ofensiva în timp de iarnă. Ei cunosc bine de tot Mandșuria și știu ce se poate și ce nu se poate face acolo.

Să ne aducem aminte că armata I-a Japonezilor debarcase în Corea și înaintă foarte încet spre Yalu. Acțiunea a început însă abia la 1 Mai; la 1 a fost lupta la Zalu, la 5 a debarcat Oku la Port Adams și Titsevo. Se vedea că Japonezii nu vor începe luptele înainte de desprimăvărarea completă. Și acuma e văzut că Oyama nu vrea să ia ofensiva și cele două încercări ale Rușilor, a lui Mișcenco și a lui Grippenbergh, n'au dovedit că Japonezii au dreptate? Tot așa va fi și acuma, în al doilea an.

In chestia păcii: Cercurile japoneze din Londra declară că pacea n'ar fi cu puțință cu condițiile publicate, deoarece-ce Rusia, dând îndărăt Chinei numai Mandșuria, dela Karbin spre Sud, ar remănea stăpână pe 2/3 din provincie și anume pe partea cea mai însemnată, ar eși cu câștig dintrun război în care a fost bătută. Hayashi a mai declarat: „Ce ar fi primit Japonia acum un an, nu mai poate primi astăzi, ar fi peste puțință să primească la anul. Japonia o să urmeze războiul cu toată energia. Dacă Rusia vrea pace, suntem gata să negociem. Dar noi nu vom face nici odată pasul întâiu!

Baronul Suyematsu nu crede că s'ar putea vre-o dată mulțumi Japonia cu condițiile publicate din Petersburg, Coreea se află sub suzeranitatea Japoniei, Port-Arthurul și peninsula Liaotung sunt cucerite, fără voia Rusiei. Ce ne dă deci? Ce înseamnă că Vladivostocul să fie fost neutru și deschis? Vor Rușii să-i dărîme întăriturile? Japonia nu s'ar mulțumi cu atâta. Calea ferată e în mâinele noastre și Rusia nu ar avea cum să o înstrăineze; cât despre păstrarea Mandșuriei până la Harbin, nici vorbă nu poate fi. Iar despăgubire de război nu poate înțelege de ce să nu plătească Rusia.

„Daily Chronicle“ crede că Rusia vrea pace și că a aruncat în lume ca o încercare condițiile sale, ca să vadă ce părere își va da asupra lor lumea civilizată. Nici vorbă că Rusia e gata a face pace și a primi și condiții mai grele e ceea-ce se chiamă un balon d'essai.

Vasele cu cărbuni. Căpitanii vaselor germane, încărcate cu cărbuni, pentru flota rusească nu vor să meargă mai departe de Madagascar și Port-Louis, sub cuvânt că se tem de Japonezi.

Se va ataca Vladivostocul? Nu credem că zvonul despre atacerea acestei cetăți are temei. Dacă luarea Port-Arthurului n'ar fi avut însemnătate politică și morală, neapărat că n'ar fi imobilizat acolo 80.000 de oameni, de cari era nevoie în Mandșuria. Vladivostocul n'are nici rost politic nici militar, nu e deci de crezut că vor trimite acolo 80.000 de oameni, cum ar trebui pentru asediu. Mai ales când se apropie ziua hotărâtoare la Hunho și Mukden, Japonia se va mulțumi cu blocarea pe apă a cetății rusești. De altfel, de când flota nu mai are de lucru la Port-Arthur numărul vaselor de comerț ce cad în mâinile Japonezilor a sporit mult. Faptul că asemenea vase însă tot încearcă a pătrunde la Vladivostoc, dovedește că Rusia plătește bine și că Vladivostocul are neapărată nevoie de cărbuni și de celea și anume aduse pe apă.

Linia Liaoho și granița Chinei. Țara la Apus de Liaoho până la granița Chinei joacă un rol ciudat în acest război. Rușii și Japonezii zic că-i neutrală, numai când n'au nevoie de ea.

Dacă simt însă trebuință a trimite oști pe terul drept al lui Liao sau a se folosi de linia Kupantsi-Sinmintin ori Kupantsi Inkau, atunci nu se mai sinchisește de ce-o zice puterile și mai puțin de ce o zice partea cealaltă. Cum poate, de altfel, fi vorba de neutralitate, când Rușii țin Sinmintinul dela începutul războiului și au trimis oști spre miazăzi spre Kupantsi? E de neînțeles cum de îngăduie Japonezii ca Rușii să ție Kupantsi, care e mai aproape de Inkau decât de Sinmintin și când pe acolo primesc Rușii provizii. Faptul că Japonezii concentrează trupe la Ciantankonan la Hunho, în fața Ciantanului, arată că de acolo va porni ofensiva Japonezilor îndată ce gerul va slăbi, cum se zice c'a început.

Finanțele Japoniei și războiul. La întrebarea făcută de mulți, dacă din punct de vedere financiar Japonia va fi în stare să susțină încă multă vreme războiul, desbatările din camera japoneză nu mai lasă nici o îndoială în privința aceasta cel puțin pentru anul financiar viitor, care începe la 1 Aprilie c. Budgetul normal se prezintă cu 378 milioane de yen (1 yen = 5 fr. 17), la venituri față de 210 milioane de yen la cheltueli ordinare și extra-ordinare, ceea-ce ar face în cifră rotundă un excedent de 168 de milioane. Mai sunt și alte capitole de venituri. Budgetul pentru marină și armata de uscat poate fi evaluat la 30 de milioane. Pe cale administrativă se mai poate face o economie de un milion. În chipul acesta excedentul s'ar urca în cifră rotundă la 499 milioane.

Din această cifră trebuie să se scadă 80 de milioane, în nici un caz mai mult, pentru serviciul datorilor războiului, astfel că rămân 119 milioane ca fond pentru cheltuelile războiului. Mai stau apoi la dispoziție 8 milioane cari pot fi luate din alte fonduri, de oare-ce acestea n'au nevoie de ele în timp de război. Mai sunt disponibile 2 milioane din diferite capitole mici, astfel că tezaurul războiului dispune în total de 129 de milioane de yen. De oare-ce cheltuelile

războiului pentru anul financiar viitor sunt estimate la 700 milioane, restul de 571 de milioane ar fi să se acopere, prin împrumut. Din acești 571 de milioane, 120 de milioane sunt asigurați în Anglia și America, iar pentru 400 de milioane împrumut intern s'au primit de mai înainte garanții. Ar mai rămâne de adunat 51 de milioane o sumă ce în ori-ce timp se poate obține, fie se face apel la țeară, fie la străinătate.

Războiul ruso-japonez și antropologia

(Continuare și fine).

Asta e ultima aspirațiune, ambiția cea înaltă a rasei japoneze. Reconciliând și asimilând reciproc cele două civilizațiuni Japonia speră a introduce în continentul asiatic cultura și știința Occidentului și-l va deschide în același timp profitul lumii întregi... Iată clar espusul ideal, pe care Japonia speră, că-l va realiza dacă nu o va părăsi norocul, ea nu se va lăsa până-ce nu-și termină opera. Astfel ținând samă de ce s'a zis, alarma pericolului galbin devine o excelentă ocazie pentru Europa și America, care coincide cu forța reală și ambiția Japoniei. Acest strigăt, lansat ca o jurie și o nenorocire, dă Japoniei ocazia să se lăture lumii, că ambiția egoistă nu are loc priutele rațiunile poporului său.

Argumentele despre dreptatea judecării spiritului înalt al scriitorului Japonez ar trebui să fie foarte lingușitoare. Comparând rușinoasa tracicere morală a statelor populate de rase perioare, cari se laudă, că, vezi doamne, a mare ispravă, că au silit China la politica de *door*, cu declarația formală a baronului Kaneko care vrea, ca Japonia să fie de tot deschisă plului curent de oameni, de produse și știință, care ar veni din Orient pe canalul Panama și din Occident prin canalul de Suez; comparând suma colosală de ipocrisie, de minciună și de lege, de care s'au folosit puterile occidentale — întocmai ca și America — în ultimul război detestabil și imprudent contra Chinei, ce voiesc să-i impue civilizația noastră, ca mai să o poată exploata în folosul industriiștilor capitaliștilor noștri fără scrupul și fără țintă morală, comparând toate acestea cu declarațiile ale scriitorului japonez despre granitul ideal uman de a reuni cele două civilizațiuni a augmenta în același timp bunăstarea cultura continentului asiatic și a continentului european și american; confruntând elementele de judecată, cari există de o parte, ca și de cealaltă, cu invidie trebuie să acordăm palma de superioritate Japoniei și să strigăm: *Măimulețelor, vorbesc și scriu mai bine decât oamenii.*

Să nu ne grăbim însă a conchide superioritatea Japonezilor. Ei lucră tocmai așa ca și lelaile popoare de rază superioară; și în luptă și în scrisele membrului camerei parlamentului Nippon se află aproape inconștii tot a minciună și ipocrisie, câte poate fi în scrisurile vorbirile unui diplomat crescut în școala Metternich a lui Disraeli, Gorciacoff sau Bismarck. Să considerăm faptele: ei ne vor spune, că alul a făcut foarte mică parte din cauzele, au determinat războiul. Dacă Rusia ar voia să păstreze Mandjuria, Japonia ar voi să aibă și mai multe drepturi în Corea. Ba s'ar putea desăperi mai multă dibăcie în diplomația celei urmă, care știu să-și coloreze mai decent planurile. Nu se știe, că Prusia a voit de mult să ceapă războiul cu Franța și ca marele cancelar să studiat treaba?

Idealizmul baronului Kentaro e frumos, mareț, însă alți compatrioți au declarat deja mai multă francheță și poate mai puțină imprudență, că continentul australian e destinat Japoniei și ar trebui să fie populat cu rasa galbină. Cine știe? Poate, că în momentul, ce e un lucru așa de neinteresat cu Englitera, Japonia meditează și prepară combinațiuni politice și militare cari vor alunga pe marea biruitoare — voiam zice hoțta mare — din Orient și a o restrânge la Manehul său.

DOMNII

se pot îmbrăca favorabil numai așa dacă își procură hainele necesare *exclusiv* dela magazinul de stoffe pentru domni, unde se poate economiza 35%.

1. — Magazinul nostru de fabricații engleze din patrie și de Brunn.

MAGAZINUL ESCLUSIV de POSTAV de FABRICĂ A LUI

LEICHNER și FLEISCHER.

ARAD, piața Libertății 17. Cinci biserici, (PÉCS) Király u.

SPECIALITĂȚI de STOFFE ENGLEZE COLORATE pentru VESTE.

Asta ar fi de bună seamă un fapt demn de popor de rasa superioară; și Japonii probabil și isprăvi. Inșă tot ce s'a făcut e deja mai decît de ajuns pentru a constitui de-odată un formidabil roman antropologic punând la nivel popoarele superioare un popor, ce ocupă din ultimile ranguri în hierarchia morfologică a raselor. Dacă se realizează tot, ce se prevede, va trebui să conchidem, că Japonia își afirmă superioritatea sa etnică în bine, ca și în rău, în viziune și virtuți nici mai puțin nici mai mult decît națiunile occidentale, cari azi dau cea mai bună dovadă că-s dominate de stupida aroganță a națiunilor.

(Le Courrier europeen).

Napoleone Calaianni.

Petreceri și concerte.

— **Invitare.** Corul vocal bisericesc gr.-or. Semlac aranjează concert cu reprezentație teatrală împreună cu joc sub conducerea lui Teodor Suci Duminecă în 5 Martie (20 Ianuarie) 1905 în sala de joc a comunei bisericești la care invită cu toată stima comitețanilor. Inceputul la 8 ore seara prețul de care de persoană locul I. 1 cor. 40 fileri, locul II cor. locul III. 60 fileri. Suprasolvirile se încep cu mulțămîta și se vor cuita pe calea clasică venitul curat este menit parfe pentru teatru gr.-or. română din loc, parte pentru corul vocal.

— **Corul vocal bisericesc gr.-ort. rom.** Nereu, invită respectuos la concertul căruia premerge comedia într'un act de V. Andri, Cinel Cinel și care se va ținea în 20 Faur s. v. (5 Martie s. n.) 1905 în sala Casei Naționale din loc. Inceputul la 8 seara. Prețul: Loc I. 1 cor. 20 bani, Loc II. 30 bani, Loc de stat 40 bani, venitul curat menit pentru scop filantropic. După concert începe joc. Comitețul.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 1 Martie n. 1905.

— **Iubileul de șasezeci de ani al M. Sale.** În 1908 vor fi 60 de ani, că M. Sa e împărat Austriei. Din incidentul acesta se va aranja în Viena o expoziție internațională de arme și armă.

— **Năluce!** De când au fost înfrânți alegerea dietală, «patrioții» din cercul orș-lneului văd tot — revoluție. Dacă un român nu s'a lăsat batjocorit te miri de ce sgarie-hârtie, ci a ripostat cu demnitate. — e semn de revoltă contra legilor... au bătut doi inși la birt, — ori au cisebina pe vre-un perciunat care nu-și ține pe în piele, — se și vestește vărsarea sînge și revoluția înfloritoare... Nu e zi, care presa locală să nu publice câte năzuiri toate... Așa că «Aradi Közlöny» de scrie, la loc de frunte, dacă nu s'ar ține ordina — *statarul!*!

Bietul baron Solymossy, de când a căd din deputăție tot năluce vede. Chiar stataru de s'ar introduce înșă, Românii atunci nu l'ar mai alege deputat.

— **Deputați tineri.** În noua cameră ungară mai mulți deputați de tot tineri, avînd să vede, că ei sunt «patres conscripti». — E interesant să se știe, că secolul 19 a fost era tinerilor tineri. Bismarck era de 31 ani, și a fost ales prima-dată deputat. Gladstone om de 23 ani a ajuns în parlament, ear peste 2 ani a fost deja secretar de stat. Beaconsfield a căzut la deputăție, când era de 30 ani, numai după cinci ani a fost ales. Pitt, când de 22 ani a luptat contra ministerului North. După cunoscutul fiziolog englez Thayer, că politica e una din cele mai sănătoase și

deputații trăiesc mai mult. A socotit, că politicienii trăiesc o viață medie de 68 ani.

— **Regelul are să-și mulțumească mandatul.** Într'un comitat din Ungaria superioară din gură în gură circulă acum o interesantă poveste despre un deputat popular. Când s'a pornit campania electorală, popa noastră a mers din sat în sat și a spus următoarele:

— După dizolvarea dietei m'am dus încă odată tare abătut în frumoasa grădină a palatului regal, m'am pus pe o bancă și stam gînditor, când vine cineva și-mi pune mîna pe umăr:

— De ce ești năcăjit fiule, mă întrebă acela, care nu era alt-cineva, decît M. Sa.

— Uite, Maiestate, tîndala de Tisza a dizolvat camera, ni-a trimis acasă ș'acum nu știu zău, de mă mai aleg, fiind-că îmi pun contra-candidat.

— Nu te teme fiule, îmi zise. Spune la alegători, că eu numai pe tine te vreau.

Și l-au și ales.

— **Marele duce Paul și soția.** Am amintit, că țarul a grațiat pe marele duce Paul, care cu un an înainte de aceea peruse grația țarului, fiind-că luase în căsătorie pe soția divorțată a colonelului Pistelkort. Marele duce s'a întors deja în Rusia, dar soția i-a rămas în străinătate. Suntem informați, că acum voesc să-l îndemne pe marele duce, ca să se despartă de soție-sa și să se căsătorească conform rangului, ce-l are. Țarul i-a promis, că îi va face soția principesă și-i permite să trăiască în Petersburg.

— **Primirea în școala surdo-mușilor.** În școala din Arad cu ajutor de stat a surdo-mușilor în urma ordinului ministrului de culte cu data 1904 nr. 11.158 se primesc copii din comitatele Arad, Bichiș, Bihor și Cianad.

Copii recurenți să nu fie mai tineri de 7 ani și mai mari ca de 10 ani.

— **Taxă de instrucție n'au să plătească.** Taxa anuală e 200 coroane. Copii săraci capătă ajutoare.

Pentru anul școlar 1905—1906 trebuie recurs deja acum până în 15 Martie.

— **Deslușiri referitoare la rugare și în toate direcțiile,** dă direcția școlii, tuturor părinților cari în scrisoare să adresează ei.

— **Retragerea lui Perczel.** Vice-președinte al sesiunii trecute a camerei din Budapesta, Des. Perczel — se zice — se va retrage de pe arena luptelor politice. Știm, că el a prezidat în ziua de 18 Noembre, zi fatală pentru liberali.

— **Profesori universitari — deputați independenți.** La alegerile trecute au fost aleși cu program opozițional următorii profesori universitari: Ballagi, Kmetty, Săghy, Wlassics, Apáthy, Kossutányi și Pisztory.

— **Studenți înveninați.** Mare spaimă a produs mai zilele trecute știrea, că în seminarul Torbin din Voralberg toți studenții interniști arată simptome semne de înveninare. Cercetînd, s'a aflat, că înveninarea s'a făcut din smalțu de pe vasele de fier.

— **Scene înfloritoare.** Matrozii spun de multe-ori lucruri de necrezut, cari de multe-ori au fost numai în fantazia lor agitată. Acum e vorba înșă de ceva, ce mai mulți inși au văzut. Zilele trecute a sosit în San-Francisco corabia «City of Panama», care venea din Peru. Matrozii povestesc, că între gradele de lungime nordică 16:58 și lungime vestică 100:29 marea pe o întindere de kilometri era acoperită cu arbori, iarbă, animale, cadavre de oameni, cari pluteau. De abia a putut să-și facă drum printre acestea corabia. Geologii zic, că trebuie că undeva în America au fost erupțiuni vulcanice.

— **Condamnat.** Tribunalul regesc din Rozsahegy a judecat pe preotul naționalist slovac Paul Csoboda la șase luni închisoare și 700 coroane amendă în bani, pentru delict de agitație.

— **Casina română din Brașov — serie „G. T.”** — și-a ținut Duminecă d. a. adunarea sa generală, care a fost bine cercetată de membri. A prezidat vice-președintele Simion Dămian, care după

ce a deschis adunarea salutînd călduros pe cei prezenți, a invitat pe secretarul prof. I. Petrovici să dea cetera raportului general al comitețului casinei pe anul expirat. A urmat apoi raportul casarului N. Dima. O comisiune a revidat socotelile și le-a aflat în toată regula. Adunarea satisfăcută de mersul afacerilor cassei în anul precedent a dat absolut comitețului.

Innaite de a se proceda la alegerea noului comitet, dl vice-președinte comunică, că președintele casinei dl G. B. Popp, fiind silit să plece din Brașov, l'a rugat a-l înlocui și a comunica adunării, că dorește a nu mai fi luat în nici un caz în combinație ca viitor președinte a casinei, deoarece-ce, fiind peste un mult timp absent din Brașov, este împedecat de a și îndeplini oficiul cu deplină conștientitate. Mulțamește totodată pentru încrederea ce i s'a dat și declară, că va continua a fi un membru devotat al casinei.

Secretarul Petrovici și casierul Dima roagă de asemenea să nu mai fie luați în combinație pentru anul viitor.

După o scurtă consfătuire s'a stabilit lista noului comitet, pentru a fi propusă adunării. Lista s'a primit cu aclamație. Au fost aleși președinte Simeon Damian, vice-președinte Dr. N. Vecerde, secretar prof. A. Banciu, casier D. Marcea jun. econom prof. Nastasi și încă 12 membrii în comitet.

Adunarea a mai decis a aduce mulțămîta protocolară președintelui și celorlalți membrii ai biuroului comitețului de până acum pentru activitatea desfășurată în interesul casinei. După-ce s'a stabilit bugetul pe 1905 și s'a mai discutat și alte chestii de importanță, președintele Damianu, mulțămînd în numele noului comitet pentru încredere, a închis adunarea pe la orele 5^{1/2} seara.

— **Pentru catedrală.** «Reuniunea meseriașilor români din Sibiu» a colectat în sânul membrilor săi 129 coroane pentru catedrală, predînd aceasta sumă Esc. Sale înalt președintele arhiepiscop și metropolit Ioan Meșianu pe lângă o frumoasă adresă.

— **La fondul de 20 bani al «Reuniunii socialilor români din Sibiu»,** pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare pe seamă meseriașilor noștri, au mai dăruit: Ioan Fanea, notar în Tălmăcel din prilejul căsătoriei sale cu d-șoara Aurelia Indrieș din Boița, 1 cor.; Petru Indrieș, notar în Boița și soția sa Maria n. Comșa, câte 50 bani; Nicolae Mușă, paroh în Cerșor (prot. Hunedoarei) și soția sa Paraschiva n. Cristea, 1 cor. Alexandru Liuba, sculptor în Maidan, 1 cor. și Vic. Tordășianu, 10 bani.

La fondul «Masa învățăceilor meseriași» institutul de credit și economii «Oraviciana» din Oravița, 15 cor.

— **Al 64-lea!** Cassariatul «Reuniunii române de înmormîntare» din Sibiu a solvit ajutorul statutar după reposatul membru Ioan Banciu fost ziler.

Acesta este al 64-lea cas de moarte în sinul Reuniunii de înmormîntare.

— **Inspectori de pedagogii.** Ministrul de culte și instrucție publică, dl Berzeviczy, a aflat cu cale să numească cinci inspectorii speciali pentru pedagogiile din țară, dintre cari inspectorii unul va avea să controleze instrucția din pedagogiile de stat, trei din pedagogiile confesionale, și unul, adevăc una, instrucția ce se dă în toate pedagogiile din lucrul de mîna și economia casnică. Acești inspectorii sunt: Sebestyén Gyula, secretarul consiliului regnicolar de instrucție publică; Dr. Kiss Aron, directorul preparandiei (pentru școlile civile); Láng Mihály, directorul pedagogiei de stat din Papa (pentru pedagogiile confesionale catolice și gr. orientale sârbești); Scherer Sándor, directorul pedagogiei de stat din Baja (pentru pedagogiile greco-orientale române) și Végess Roza născută Bogya, profesoară la școala superioară de fete din Eger, pentru lucrul de mîna și economia de casă în toate pedagogiile. După cum cetim într'o foaie din Budapesta, consiliul școlar catolic vrea să protesteze în contra acestei dispozițiuni, pe care guvernul eră în drept să o iee numai după votarea proiectului de lege referi-

Dr. VICTOR D. GRAUR

medic universal, profesor calificat de școale medii p. studiul higienei.

Institut de dantură medicală și pentru tehnica de dinți.

ARAD, Piața Andrassy Nr. 22, etagiul I., vis-à-vis de casa comitatului.

Tractament special al durerilor de dinți și a boalelor de falci. Dantură totală și particulară conform diferitelor proceduri. Plombări cu cement, cu sticlă, email, porcelan, amalgam de aur, și aur chimice curat. Operațiuni diferite la așezarea coroanei de dinți. Coroane de porcelan și aur conform indicațiunilor specialiștilor savanți. Dantură fixată și mobilă, după sistem american. Tot felul de execuții de cauciuc. Dinți și dantură întregă fără cerul gurii. Scoateri de dinți fără nici o durere.

tor la reformele școlare, ear' nu acuma, când acel proiect de lege e luat dela ordinea zilei.

— **Legislator de o sută de ani.** David Wark, membru al senatului din Canada, e de bună seamă cel mai bătrân legislator din lume. După cum se scrie din Newyork în 10 Februarie a împlinit o sută de ani. Bătrânul e sănătos și se mai ocupă cu politica.

— **Amnestie greviștilor dela tren.** Ministrul de comerț Hieronymi a ordonat oprirea cercetărei disciplinare pornită contra funcționarilor dela tren din cauza grevei. Cu acest ordin scapă 249 funcționari de cercetarea disciplinară. Aceasta însă nu se referă și la aceia, contra cărora s'a pornit cercetare pe cale judecătorească. Cărl însă sunt absolvați de judecatorie, pe aceia nu-i mai persecută pe cale disciplinară.

— **Sfințirea noii catedrale din Berlin.** Duminecă s'a sfințit noua catedrală din Berlin, în o vreme admirabilă. Au participat perechea împărătească, moștenitorul de tron, membrii casei împărătești, principii germani și străini, reprezentanții bisericii evanghelice, cancelarul imperial, ministrii, membrii corpului diplomatic, generali și admiralii. La sunetul tuturor clopotelor din Berlin, Sartenberg și Soneberg au înaintat cu toții în foyer. Serbarea s'a început cu cântarea corului. Preotul de curte Dr. Driander a zis o rugăciune și în urmă a ținut o predică. La urmă ear a cântat corul. Părechea împărătească a fost viu salutată când a apărut.

— **Aventura unui artist.** Un tânăr sculptor, cunoscut deja în Berlin, fu într'una din nopțile trecute, pe când se întorcea dela o berărie, acostat de o tânără fată care-i ceru protecțiunea lui. Biata fată povestește în grabă că a fugit dintr'o casă de educație și că rătăcește fără să aibă vre-un adăpost, de frică de a nu cădea în mâinile celor car'i o urmăreau.

Mila și dorința de a avea o aventură, îndemnară pe artist de a acorda sârmanei fete protecția implorată.

El o luă cu dânsul și-i dădu, pentru a evita or'ce scandal, mai cu seamă că era însurat deja de trei ani, o odaie alături de atelierul pe care-l posea într'o curte cu grădină.

Sculptorul îngrijii cu o rară — poate nu tocmai desinteresată — bună-voință de sârmana fată, fără de a avea o idee clară de ce va rezulta din această întâmplare.

A treia zi însă, aventura romantică luă un sfârșit prozaic. Pe când milosul sculptor intra dimineața în atelier, el îl găsi în mare neregulă. Odaia de alături, unde se ascundea secretul lui, era deșartă, nevinovată urmărită zburase, nu fără de a lua unele lucruri de valoare din atelier ca „amintire“.

— **Profesorul Adolf Bastian.** Vestitul călător și directorul muzeului etnografic din Berlin a murit pe insula Trinidad, în spitalul Port of Spain.

— **Logodna principesei de Connaught.** Din London se scrie, că logodna principesei de Connaught Victoria Margareta cu tânărul moștenitor de tron șvedian, principele Oscar er'i a fost publicată oficios.

— **O femeie nebună a dispărut.** Magdalena Schub, nebună a fugit într'una din nopțile trecute din Aradul-nou și a dispărut fără urmă. Protoretoratul o curentează.

— **Descoperire senzațională.** O minune — am putea zice — a aflat un inginer-mașinist din America I. B. Fowler: după-cum spun ziarurile americane el ar fi aflat un telefon, cu care nu numai vorbi poți, dar' și vedea pe acela, cu care vorbești. Numele noului aparat e *fotofon*.

— **Calumniile au băgat-o în mormânt.** O întâmplare tragică s'a întâmplat în Sătmar: într'o familie era o bonă, care prin frumsețea și drăgălășia ei făcuse senzație. De oare-ce drăguțu-seu locuia în Cluj, a mers și ea în Cluj, unde a căpătat un post de guvernantă. O chiamă Margareta Kremer; avea 16 ani. Era foarte tare amoroasă în un tânăr, care i-a promis, că o va și lua de nevastă. De aceea de o lună a abzis, unde era guvernantă; se pregătea fericită de nuntă. Ce să întâmplă însă? Altă domnișoară, care era amoroasă în aceeași persoană, a calumniat-o înaintea viitorului mire, că Margareta a dus viață imorală în Timișoara. În zadar s'a apărat: tânărul a părăsit-o. De supărare a băut guvernanta leșie și a murit.

— **Princesa Luiza de Coburg.** În curând au să termine medicii cercetarea stărei princesei Luiza. Medicii numiți de tribunal au cercetat-o până-acum de zece ori și au conversat

cu ea despre politică, artă și literatură și s'au convins că principesa este cu mintea de tot sănătoasă, are însă greșala ca alte multe femei, că-i neprecuțată și aplicată spre risipă. Trăiește acum de tot retrasă, adevărat că din rentă-i de-acum care e șase mii coroane lunar — nici n'ar putea trăi altfel. Dânsa voiește să stea permanent în Paris și numai iarna s'o petreacă la sud.

— **Chinematograful și atentatele cu bombe.** Mulți se miră foarte mult, cum pot face vialii chinematografi francezi tablouri așa de bune despre diferitele atentate. Să vestește adecă, că în Vincennes, aproape de Paris e o așa fabrică de evenimente, care nu peste mult va scoate în circulație întreg atentatul contra lui Sergius. Vor arăta tot: cum vine trăsura, mulțimea curioasă, și-apoi atentatul.

— **Un transport de aur.** Cel mai însemnat transport de aur care s'a făcut vre'o dată din America spre Europa, a fost cel pe care l'a dus săptămâna trecută vaporul La Champagne; el se ridică la 45.700.000 franci și a sosit la Havre. Transportul acesta a fost foarte important, dar n'a fost cel mai mare; recordul l'a ținut cel dela 12 Maiu 1904. În această zi societatea Panama din Paris a primit din New-York 9.300.000 dolari sau 48 milioane franci. În aur dela America spre Europa. Toate aceste comori se află acum în bolțile băncii Franciei „Que d'or, Mesdames, que d'or“.

— **Situația în armata sârbească.** Produce mare senzație la Belgrad un articol de fond intitulat „Să ne deșteptăm!“ publicat în ziarul Politică din acel oraș. În acest articol, scris de un militar, se vorbește despre neînțelegerile și lipsa de disciplină în corpul ofițeresc și subofițeresc și se atrage atenția Scupștinei că trupele nu sunt ocupate suficient. În general nu se fac manevre și exerciții. Cadrele nu sunt complectate; regimentele figurează cu 1500 de oameni, dar numără numai câte 100—120 de soldați; cazarmele sunt goale, de asemenea și casele statului.

Tunurile vechi nu sunt suficiente; 40.000 de puști, 27.000 de granate, 90.000 de șrapnele și cantități uriașe de pulbere lipsesc; depozitul sanitar a fost prefăcut în cenușă; mari cantități de munițiuni au explodat. Lipește îmbrăcămintea și trenul de aprovizioane nu e în regulă. Articolul se încheie cu un apel către Scupștină.

— **Două pălării și nici un cap.** Celebrul cântăreț de opera Lablache care dădea lecțiuni de canto reginei Victoria a Angliei, ședea într'o zi în anticamera din Windsor și aștepta pe regină. Fiind răcit, el își puse pălăria în cap. Deodată el fu chemat în odaia reginei și el puse mâna pe prima pălărie ce-i căzu sub mână, de-oare-ce uitase că poartă pălăria în cap.

Apărând astfel înaintea reginei, aceasta întrebă liniștită:

— Care din cele două pălării e a d-tale, cea pe care o ai în cap sau cea pe care o ții în mână?

Cu toată zăpăceala sa, Lablache observând situația în care se afla, răspunse repede:

— Majestate, două pălării sunt în realitate prea mult pentru un om care și-a pierdut capul.

POȘTA REDACȚIEI.

Dlul I. C. în Cefa. Nu se poate publica din cauza multului material.

CRONICA EXTERNĂ.

Clerul rusesc.

— *Notițe istorice vechi și nou.* —

Ca și Rusia politică, așa și Biserica rusească a rămas o enigmă pentru restul lumii europene.

Cei mai bine informați cred că țarul e un fel de papă național înconjurat d'un sinod superior. Se mai știe că Rușii au călugări, din rindul cărora se recrutează înaltul cler. În străinătate, în Franția spre pildă, deși aliata Rusiei, nu se știe nici atât.

Biserica ortodoxă rusă e însă mai complicată în organizațiunea sa și nu e unitară în tot imperiul. În sinul ei sunt desidenți cari au porecla de rasskol, adică preoți schismatici în raport cu ortodoxia oficială.

Tipul lor a eșit la modă, de când cu celebrul popă Gapon, care s'a pus în fruntea procesiunii poporului rus la 9 Ianuarie st. v. când era să i-se predea țarului o petițiune, ce la urmă s'a înecat în sânge nevinovat.

Atitudinea acestui preot a postol a pus la dinea zilei cestiunea bisericii ruse, în privința reia împăratul Nicolae II e dispus să ia oare-măsuri favorabile și raskolnicilor.

Cel puțin așa anunțau telegramele delanitul lunei trecute st. n.

Se știe că biserica rusă e o ramură a sericii byzantine. Ea datează dela conversiunea marelui duce Vladimir, 998, când s'a botezat religionea ortodoxă.

Kievul e întâia capitală religioasă a imperiului pe vremea aceea. Cu cele 400 de biserici ale sale, Kievul devine rivala Byzanțului.

Istoria română are și ea glasul ei, când vorba de sfânta lavră dela Kiev unde e înmântat marele mitropolit Petre Movilă, aut Drept Credincioasei Mărturisiri op bisericească a stîrnit admirațiunea chiar a bisericii apusene.

Dela Kiev, reședința religioasă s'a permis la Vladimir Kliazma.

În urmă Ioan Kolita creează a treia reședință bisericască la Moscova. Capitala aceasta devine și reședința politică.

Primul mitropolit care consimte să-și aleasă reședința la Moscova e Theognist. Moscova vine un oraș sfânt, deși numele indică e originea de tot ce e mai barbar și mai mongol.

Moscova însemnează cort, șatră. Rusia plină de Mosceve. Ori p'unde a trecut un char tăresc, și și-a așezat șatra sau cortul său, acela se numește Mosceva. N'avem decât să aruncăm o privire peste vechile cărți geografice Rusiei și vom vedea că orașe, cu nume stașe se găsesc numai până Dnipru. D'acolo, de începe vasta regiune a basinelului numit al prului, și care a fost odată fund de mare (al rilor de Nord și Neagră unite odată), numărul localităților sunt extrem de rare. Nu întâlnim de Mosceve.

Dar cum tătarii erau nomazi, Moscevele (trele) se mutau și în urmă dispăreau rînd pe așa că azi n'a rămas decât Moscova cea frumoasă a țărilor și a Kremlinului, care e metropoliatrală a sfintei Rusii. Lângă Moscova e mănăstir Troița, dar ea cu toată aparența ei de forță eclesiastică, nu-i ia rangul Kremlinului, și bine zis al Moscovii de Roma a III. Roma fost Constantinople, dar de când turcul a stăpânește sfânta Sofia, Roma II. nu mai este triarhul a jurat credința Islamismului, el nu are libertatea ecumenică, nu mai are presedineser, ca să dirigeze bisericele ortodoxe, din biserica bizantină.

Rușii se mai consideră și din alt punct vedere urmașii direcți ai Byzanțului. Ivan IV. vine moștenitorul ultimului împărat al Constantinopolului, luând în căsătorie pe Sofia Paleologă. D'atunci în armele sale el are vulturul cu capete, semn al imperiului.

E adevărat că și Grecii au vulturul bicefal, cel puțin în București, așa apare și în țara. Iacă deci competițiune pentru Phanar, timpurile rele prin care trece Rusia, poate fie prejudiciabilă, dacă Patris nu va consimți scoată din vigneta titlului său pe heraldicul tur al Byzanțului. Dar diferendul acesta pro că se va aranja într'un fel după încheierea cu Japonia.

Unii șefi ai bisericii ruse, numiți și patriarhi, voră să se poarte ca niște direcți urmași ai romane.

Pretențiunile pricinuiră o răscoală. D'acolo colnicii.

Petru-cel-Mare desființează patriarhatul înlocuște cu sf. sinod. Confiscă și averile ricesii și dă în loc o rentă. Dela el începe terea bisericască depinde de șeful statului.

S-tul sinod se compune din arhiepiscopii funcționari numiți și revocați de țar. Țarul șef al religiei, deoarece dogmele ortodoxe neagă papismul, dar împăratul poate revoca renoi sinodul până la complectarea lui superior.

Sinodul n'are nici o putere reală. El mește ordinele împăratului prin intermediul curorului general. Când guvernul dă ordin sinod face și politică cum a fost acum cazul părintele Gapon pe care l'a excomunicat, pe zeppa, Stenca-Razine, Otrepiev și acum în pe Tolstoi.

Sf. sinod primește și ordine cum trebuie făcă rugăciunile. După moartea lui Alexandru Sf. sinod a introdus în rugăciunile sale întâlățiunea aceasta: Ne rugăm ție Doamne, stăru pe inamicii furioși cari urzesc comploturi etc.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de **casar** Institutul de credit și economii «Mureșul» societate pe acțiuni în Maria-Radna, descrie concurs cu termen de 30 zile, dela publicării în următoarele condițiuni: Salar anual 1200 Cor. și tantiema sta-

Delat concurenți să recere praxă în afacile de bancă, cunoștința limbilor: română, maghiară și germană în scris și vorbit; cautiune în sumă egală cu salariul, care va depune la întrarea sa în funcțiune și state cu privire la serviciile de până acum.

Cei cu cualificație de școale comerciale sunt preferiți.

Denumirea definitivă și întărirea pe termen se va face după primul an de praxă completat la subscribul institut, dacă alesul corespunde întru toate așteptărilor Direcțiunii.

Ocuparea postului: imediat după alocare.

Maria-Radna, 25 Februarie 1905.

Diracțiunea institutului:
„Mureșanul“

Redactor responsabil: Sever Boen.
Editor-proprietar: George Nishin.

INSERȚIUNI ȘI RECLAME.

La tipografia «Tribunei» se caută un tipograf-șef și un tipograf-ajutor. Doritorii să se adreseze la administrația «Tribunei».

Magazin de fer și deosebite instrumente
de țării Berta
(Berta-Testvérek)

Arad. Andrassy-tér 3.
Telefon 386. Telefon 386.

Magazin bogat în fer și mărfuri de metal, în special instrumente, în ferărit pentru mobile și construcții, cuptoare de fer de Nadrág și mașini de primul rang Mașine (sparmert) fabricate în Olanda elegante, special pentru economia de casă, dulapuri pentru gheață.

Mașini Ferlah și Piper, puște pentru vânători: un set de vânzare a coaselor de oțel Berta și a pompelor de stropit contra ruginii pe lângă o garanție de 10 ani, Instrumente de verit etc.

Mașini engleze, Solingene veritabile, pene și briciuri.

Magazin exclusiv „AHOI“
Magazin de țării sud-ungare unice
Magazin al lustrului de argint:
VENUS pentru cuptoare.

Comandele de provincie se efectuează pentru prețurile ieftine de zi.

Bijuterii, oroloage, aur călcat

și recușite de argint, seduli de amănetaie cumpără pentru prețurile cele mai mari ori le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvaergiu

ARAD, Strada Bisericii
(Palatul minorităților.)

Isvorul cel mai estin de cumpărare de
bijuterii și oroloage.

FEJÉR ANTAL

pictor de embleme, firme și zugrav
Arad, Strada Rákoczy Nr. 10.
pregătesc potrivit timpului modern

TABELE DE FIRME,

pe sticlă, tinichoa, lemn, etc.

Tot asemenea zugrăviri cu gust imitație de lemn natural.

Comande în provincie se săvârșesc prompt, cu prețuri foarte moderate.

Am onoarea a atrage atențiunea onoratului public asupra

cafenelei „FIUME“

pe piața Libertății (casa Domány)

care să bucură de bună reputație și unde să pot căpăta în toată vremea mâncări calde, beuturi reci, cele mai fine vinuri în sticle, bere, șampanie și beuturi spirituoase.

Buffet rece. Deschis până dimineața.

Musica țigănească.

Se roagă protecție, cu stimă

Weinberger S. conducător.

Se caută subabonenți pentru ziarul din loc și Pesta.

Abonament de cafea pentru dejun și ojină se fac cu prețurile cele mai estine.

P. T.

Am onoare a aduce la cunoștință stimatului public din loc și din provincie că în atelierul meu de

fabricarea paturilor și a cuptoarelor primesc efectuarea a tot felul de

cuptoare și mașini de gătit tot asemenea

mutarea și repararea lor pe lângă prețurile cele mai moderate.

Am în deposit sobe de maiolica ș. a. în toate culorile și prețurile. Rugând pentru binevoitorul concurs rămân cu stimă

Borai Gyula

524 fabricant de paturi și cuptoare

Arad, Közép-u. Nr. 6. (casa proprie)

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu.

ARAD, Piața Libertății
lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără p. prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Ujházi Ede

giuvaelier

atelier de gravuri

Arad, Salacz-utca 1. (Andrassy-tér.)
(gravări de monograme, embleme, inscripții)

Execută specialități de giuvaere, tot felul de reparări abatjour etc. Schimbări de aur și argint conform cursului de zi.

Comandele din provincie se execută prompt. Asortiment de articole de optică.

Reparări de oroloage.

464 Prețuri culante.

In Beraria orașanească

(EDIFICIUL TEATRULUI)

incepând dela anul nou se va găsi în permanentă

„Bere regală“

fabricațiunea primei berării pe acțiuni ungară din Steinbruch, zilnic se dă cep la butoi proaspăt un pocal 20 fil.
o halbă 30 fil,

Bucătărie escelentă ungurească, gustare, prânz și cină cu măsurii bogat. — Vinuri bune de deal. — Serviciu prompt.

Imi dau toate silințele, ca onoratul public în restaurantul meu prin asigurarea că va fi servit prompt și cu mâncări bune.

Cu deosebită stimă

Kánya Géza,
restaurator.

Avis!

Am onoare a avisa pe on. public, că am inaugurat sărbătorește cu concursul unei muzici locale cafeneaua

„CORONA“

(fostă Grünwald)

pe care am montat-o elegant și pentru dispoziție Bufete rece și beuturi reci, precum foi locale și din capitala.

Solicitând binevoitorul concurs

Sunt cu deosebită stimă

Brudermann Jakab
cafegiu.

In Ungaria de sud.
Cea mai mare prăvălie
de haine gata pentru dame, copii și fetițe.

Recomandă magazinul bogat asortat:

Bluse de delen francez . . . t . . .	fl. 2.50
Bluse de lână pentru seară teatru și ocazii . . .	2.75
Bluse de șeviot engleze în toate colorile . . .	3.75
Negligeuri, fasonul și stofele cele mai eleg. dela . . .	3.50
Rochițe de copii de stofă și de spălat . . .	— .50
Șorțe de clot pentru copii și mașă . . .	— .30
Rochiile de stradă și plimbare fason elegant în toate colorile de stofă . . .	2.—

Albituri de dame și copii în asortiment mare.

Jupoane de clot dela 1 fl. 50 cr. în sus.

Bluse de mătase și brasieri în mod. cele mai noi originale.

În vitrină zilnic expoziție de Incururile de curând sosite.

Solicitând binevoitorul concurs al onoratului public.

Winternitz Jenő,

Piața Libertății 3. (Casa Dr. Reisinger.)

582

Friedmann Lajos

prăvălie de coloniale și delicatose

ARAD, Piața Libertății Nr. 4 (lângă cafeneaua Pölzl)

Am onoarea aduce la cunoștința onoratului public că pe piața Libertății (lângă cafeneaua Pölzl), am deschis

o prăvălie de coloniale și delicatose

corespunzătoare cerințelor timpului modern.

Am stabilit în deposit tot felul de cele mai bune coloniale, beuturi din țeară și streine, ceaiuri, prăjituri pentru ceai (Cafos veritabil) mare asortiment cu delicatose, cașuri, mezeluri (și coșer) ș. a. m.

Când cer protecția onor. public îl asigur despre serviciu punctual și solid.

Comande din provincie
se execută prompt.

520

Cu deosebită stimă

Friedmann Lajos

Arad, Piața Libertății nr. 4 (l. Pölzl).

AVIS!

Am onoarea a aduce la cunoștința distinsului public din Arad și provincie, că mi-am aranjat perfect afacerile și pot continua cu toate puterile

meseria mea de zidărie

deoarece în decursul celor 21 de ani de activitatea de sine stătătoare, lucrările mele au fost primite cu mulțumire și satisfacție — îmi iau libertatea a solicita și mai departe protecția On. public — asig. dinainte că și de aci înainte mă voi nisui să săvârșesc ori ce lucrare de zidire ce mi-se încrede, cu aceeași soliditate și conștiințiositate.

Iau în întreprindere ori-ce zidiri noi în ori-ce formă, modificări și reparații după planul și prețul stabilit. Mi-am deschis cancelaria în Str. Leiningen Nr. 11 și rog pe On. public să mă protejeze.

Cu distinsă stimă

498

Weszely J. Pál, tâmplar.

Atențiune!

Am onoarea a aduce la cunoștința onoratului public că în magazinul meu sunt expuse și se vând cu prețuri estime

Obiecte de lucu Japoneze și Chineze

șa d. e.: Broderii, Paravane, Vaze, Service de cial și cafea, Figuri de bronz, obiecte Clausané, Asme, Cane de cial chineze în diferite forme.

E de însemnat că aceste obiecte au fost importate direct din Japonia.

Se pot primi fără să fie cineva silit să le cumpere.

RUBINSTEIN MOR, expeditor

Piața Libertății Nr. 13, localul magazinului.

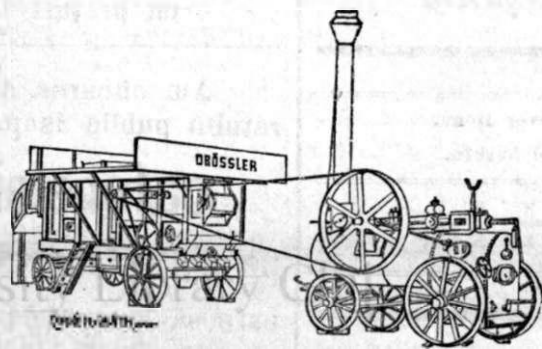
Se pot vedea dimineața dela 8—10 și după masă dela 1—5. 583

Carol Drössler

fabrică ces. reg. de mașini agricole.

Budapesta, VI. Váci körút 59

transportă automobile, locomotive cu vapor, grapă de v imblăcee cu vapor, imblăcee de mână și (jărgányos) motoare ulei crud, montează mori și tot felul de mașini agricole.

Marfa solidă, pe condițiuni favorabile plată. —

Se trimit cataloage preț și cheltueli gra

Se caută agenți

Condițiunea principală a

FRUMȘETEI

este, că fața și mâinile să fie fine, ear în scopul acestor mijlocul cel mai potrivit este

Crema-Gyöngy

care este cu desăvârșire inofensivă și face pelea fină de loc după o singură folosire.

În urma unei folosiri îndelungate mitesserii suprafeței, alunițele și petele de ficat dispar.

Prețul un borcan 1 cor.

Săpun la Crema-Gyöngy 1 cor.

Gyöngy-Créma pudor 1 cor.

Se poate comanda dela:

farmacistul HAUER LAJOS.

ARAD, Pécskai-ut.